

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

การสรุปผลการศึกษาเรื่อง การออกแบบล้าหน้าสเปา โดยใช้สภาพแวดล้อมทางกายภาพของเรือนพื้นถิ่นเชียงใหม่ จากวัตถุประสงค์ของการศึกษา เพื่อหาความสัมพันธ์ทางด้านองค์ประกอบและคุณลักษณะ ระหว่างกิจกรรมการดูแลบำบัดสุขภาพแบบล้าหน้ากับกิจกรรมการดูแลบำบัดสุขภาพแบบสเปา และเพื่อหาความสัมพันธ์ทางด้านที่ว่างระหว่างกิจกรรมการดูแลบำบัดสุขภาพแบบล้าหน้ากับสภาพแวดล้อมทางกายภาพของเรือนพื้นถิ่นเชียงใหม่ ตลอดจนเพื่อนำเอาที่ว่าง (Space) ทางกิจกรรมการดูแลบำบัดสุขภาพแบบล้าหน้า ที่สัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมทางกายภาพของเรือนพื้นถิ่นเชียงใหม่ มาทำการออกแบบล้าหน้าสเปา โดยใช้สภาพแวดล้อมทางกายภาพของเรือนพื้นถิ่นเชียงใหม่ จึงทำการสรุปผลการศึกษาออกเป็น 3 ประเด็นดังต่อไปนี้

5.1.1 ความสัมพันธ์ทางด้านองค์ประกอบและคุณลักษณะ ระหว่างกิจกรรมการดูแลบำบัดสุขภาพแบบล้าหน้ากับกิจกรรมการดูแลบำบัดสุขภาพแบบสเปา

5.1.2 ความสัมพันธ์ทางด้านที่ว่างระหว่างกิจกรรมการดูแลบำบัดสุขภาพแบบล้าหน้ากับสภาพแวดล้อมทางกายภาพของเรือนพื้นถิ่นเชียงใหม่

5.1.3 การออกแบบล้าหน้าสเปา โดยใช้ที่ว่าง (Space) ทางกิจกรรมการดูแลบำบัดสุขภาพแบบล้าหน้า ที่สัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมทางกายภาพของเรือนพื้นถิ่นเชียงใหม่

5.1.1 สรุปความสัมพันธ์ทางด้านองค์ประกอบและคุณลักษณะ ระหว่างกิจกรรมการดูแลบำบัดสุขภาพแบบล้าหน้ากับกิจกรรมการดูแลบำบัดสุขภาพแบบสเปา

กิจกรรมของการดูแลบำบัดสุขภาพแบบล้าหน้า ที่สัมพันธ์ทางองค์ประกอบ (การรับรู้สัมผัสทั้ง 5) กับกิจกรรมการบริการสุขภาพแบบสเปา สรุปได้ดังนี้

- กิจกรรมของการดูแลบำบัดสุขภาพแบบล้าหน้า กลุ่มกิจกรรมการใช้สมุนไพรและการอบสมุนไพร มีความสัมพันธ์ทางองค์ประกอบการรับรู้ด้านกลิ่น มากที่สุด มีความสัมพันธ์ทางองค์ประกอบการรับรู้ด้านรูปกับสัมผัส ปานกลาง มีความสัมพันธ์ทางองค์ประกอบการรับรู้ด้านรส น้อย และไม่มีความสัมพันธ์ทางองค์ประกอบการรับรู้ด้านเสียง

- กิจกรรมของการดูแลบำบัดสุขภาพแบบล้านนา กลุ่มกิจกรรมการนวดทั่วไป และการนวดจุดเส้นเอ็นต่างๆ มีความสัมพันธ์ทางองค์ประกอบการรับรู้ด้านสัมผัส มากที่สุด มีความสัมพันธ์ทางองค์ประกอบการรับรู้ด้านรูป มาก มีความสัมพันธ์ทางองค์ประกอบการรับรู้ด้านกลิ่น ปานกลาง มีความสัมพันธ์ทางองค์ประกอบการรับรู้ด้านเสียง น้อย และไม่มีความสัมพันธ์ทางองค์ประกอบการรับรู้ด้านรส

- และกิจกรรมของการดูแลบำบัดสุขภาพแบบล้านนา กลุ่มกิจกรรมการนวดบำบัดด้วยความร้อนแบบการย่ำขาง มีความสัมพันธ์ทางองค์ประกอบการรับรู้ด้านสัมผัส มากที่สุด มีความสัมพันธ์ทางองค์ประกอบการรับรู้ด้านรูป มาก มีความสัมพันธ์ทางองค์ประกอบการรับรู้ด้าน กลิ่น น้อย และ ไม่มีความสัมพันธ์ทางองค์ประกอบการรับรู้ด้านรสกับเสียง

กิจกรรมการดูแลบำบัดสุขภาพแบบล้านนาที่สัมพันธ์ทางด้านคุณลักษณะ กับกิจกรรมการบริการสุขภาพแบบสปา

- กิจกรรมของการดูแลบำบัดสุขภาพแบบล้านนา กลุ่มกิจกรรมการใช้สมุนไพร และการอบสมุนไพร มีความสัมพันธ์ทางด้านคุณลักษณะกับการนวด, การนวดน้ำมัน การขัดผิว, การประคบสมุนไพร การบำบัดด้วยความร้อน มากที่สุด และมีความสัมพันธ์ทางด้านคุณลักษณะกับการบำบัดด้วยน้ำ ปานกลาง

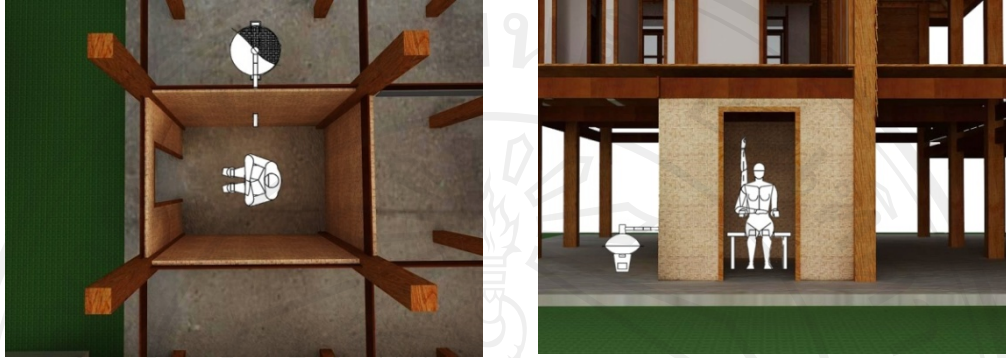
- กิจกรรมของการดูแลบำบัดสุขภาพแบบล้านนา กลุ่มกิจกรรมการนวดทั่วไป และการนวดจุดเส้นเอ็นต่างๆ มีความสัมพันธ์ทางด้านคุณลักษณะกับการนวด, การนวดน้ำมันมากที่สุด และไม่มีความสัมพันธ์ทางด้านคุณลักษณะกับการขัดผิว, การประคบสมุนไพร การบำบัดด้วยน้ำ และการบำบัดด้วยความร้อน

- และกิจกรรมของการดูแลบำบัดสุขภาพแบบล้านนา กลุ่มกิจกรรมการนวดบำบัดด้วยความร้อนแบบการย่ำขาง มีความสัมพันธ์ทางด้านคุณลักษณะกับการบำบัดด้วยความร้อน มาก มีความสัมพันธ์ทางด้านคุณลักษณะกับการนวด, การนวดน้ำมัน ปานกลาง และไม่มีความสัมพันธ์ทางด้านคุณลักษณะกับการขัดผิว, การประคบสมุนไพร และการบำบัดด้วยน้ำ

5.1.2 สรุปความสัมพันธ์ทางด้านที่วางระหว่างกิจกรรมการดูแลบำบัดสุขภาพแบบล้านนากับสภาพแวดล้อมทางกายภาพของเรือนพื้นถิ่นเชียงใหม่

ที่วางทางกิจกรรมการดูแลบำบัดสุขภาพแบบล้านนา ที่สัมพันธ์กับลักษณะสภาพแวดล้อมทางกายภาพของเรือนพื้นถิ่น สรุปได้ดังนี้

- ที่ว่างกิจกรรมของการดูแลบำบัดสุขภาพแบบล้านนา กลุ่มที่ 1 ได้แก่ การใช้สมุนไพร และการอบสมุนไพร มีความสัมพันธ์กับไต้ถุน มาก มีความสัมพันธ์กับช่วง ต่อม่าน้ำสวนอี ปานกลาง มีความสัมพันธ์กับห้องนอน เดิน น้อย และไม่มีความสัมพันธ์กับชาน

รูปที่ 51 รูปที่ว่างทางกิจกรรมการใช้, การอบสมุนไพร ที่สัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมส่วนไต้ถุนของเรือนพื้นดินเชียงใหม่

- ที่ว่างกิจกรรมของการดูแลบำบัดสุขภาพแบบล้านนา กลุ่มกิจกรรมการนวดทั่วไป และการนวดจุดเส้นเอ็น ต่างๆ มีความสัมพันธ์กับห้องนอน เดิน มากที่สุด มีความสัมพันธ์กับชาน ช่วง น้อย และไม่มีความสัมพันธ์กับไต้ถุน ต่อม่าน้ำสวนอี

รูปที่ 52 รูปที่ว่างทางกิจกรรมการนวดทั่วไป, การนวดเส้นต่างๆ ที่สัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมส่วนห้องนอน ของเรือนพื้นดินเชียงใหม่

- ที่ว่างกิจกรรมของการดูแลบำบัดสุขภาพแบบล้านนา กลุ่มกิจกรรมการนวดบำบัดด้วยความร้อนแบบย่ำขาง มีความสัมพันธ์กับชาน มาก และไม่มีความสัมพันธ์กับห้องนอน เต้น ใต้ถุน ช่าง ต่อมน์้ำ และสวนอี

รูปที่ 53 สรุปที่ว่างทางกิจกรรมการนวดบำบัดด้วยความร้อนแบบย่ำขาง ที่สัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมส่วนชาน ของเรือนพื้นถิ่นเชียงใหม่

5.1.3 สรุปการออกแบบแบบล้านนาสปา โดยใช้ที่ว่าง (Space) ทางกิจกรรมการดูแลบำบัดสุขภาพแบบล้านนา ที่สัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมทางกายภาพของเรือนพื้นถิ่นเชียงใหม่

5.1.3.1 การออกแบบแบบล้านนาสปา โดยใช้ที่ว่างทางกิจกรรมการใช้, การอบสมุนไพร ที่สัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมใต้ถุนของเรือนพื้นถิ่นเชียงใหม่

รูปที่ 54 สรุปการออกแบบแบบล้านนาสปา โดยใช้ที่ว่างทางกิจกรรมการใช้, การอบสมุนไพร ที่สัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมใต้ถุนของเรือนพื้นถิ่นเชียงใหม่

5.1.3.2 การออกแบบล้านนาสปา โดยใช้ที่ว่างทางกิจกรรมการนวดทั่วไป, การนวดเส้นต่างๆ ที่สัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมส่วนห้องนอน ของเรือนพื้นถิ่นเชียงใหม่

รูปที่ 55 สรุปรูปการออกแบบล้านนาสปา โดยใช้ที่ว่างทางกิจกรรมการนวดทั่วไป, การนวดเส้นต่างๆ ที่สัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมส่วนห้องนอน ของเรือนพื้นถิ่นเชียงใหม่

5.1.3.3 การออกแบบล้านนาสปา โดยใช้ที่ว่างทางกิจกรรมการนวดบำบัดด้วยความร้อนแบบย่างาง ที่สัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมส่วนชาน ของเรือนพื้นถิ่นเชียงใหม่

รูปที่ 56 สรุปรูปการออกแบบล้านนาสปา โดยใช้ที่ว่างทางกิจกรรมการนวดบำบัดด้วยความร้อนแบบย่างาง ที่สัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมส่วนชาน ของเรือนพื้นถิ่นเชียงใหม่

5.1.4 สรุปผลการศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจต่อการออกแบบเส้นทางนวดสปาโดยใช้สภาพแวดล้อมทางกายภาพของเรือนพื้นถิ่นเชียงใหม่ ของผู้ใช้บริการสปาในจังหวัดเชียงใหม่

5.1.4.1 ผลการศึกษาพบว่า ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วยเพศ อายุ ภูมิฐานะ อาชีพ และภูมิหลังด้านการใช้บริการสปา

ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิง ร้อยละ 62 รองลงมาเป็นเพศชายร้อยละ 38 และมีอายุระหว่าง 31-40 ปี ร้อยละ 44.0 รองลงมาคืออายุ 21-30 ปี ร้อยละ 32.0 อายุ 41-50 ปี ร้อยละ 18.0 และอายุ 51 ปีขึ้นไป ร้อยละ 6.0 มีภูมิลำเนา.เชียงใหม่ ร้อยละ 83.0 รองลงมาคือจังหวัดอื่นๆ ร้อยละ 10.0 และกรุงเทพฯ ร้อยละ 7.0 มีอาชีพพนักงานบริษัท ร้อยละ 74.0 รองลงมาคือ ธุรกิจส่วนตัว ร้อยละ 12.0 อาชีพอื่นๆ ร้อยละ 8.0 และรับราชการ คิดเป็นร้อยละ 6.0 เคยมีประสบการณ์การใช้บริการสปา ร้อยละ 80.0 และไม่เคยมีประสบการณ์การใช้บริการสปา ร้อยละ 20.0

5.1.4.2 ผลการศึกษาพบว่า ข้อมูลด้านประสบการณ์การใช้บริการสุขภาพแบบล้านนา

ผู้ตอบแบบสอบถามเคยมีประสบการณ์การใช้บริการสุขภาพแบบล้านนา ร้อยละ 79.0 ไม่เคยมีประสบการณ์การใช้บริการสุขภาพแบบล้านนา ร้อยละ 20.0 และไม่แน่ใจ ร้อยละ 1.0 มีที่ใช้บริการการอบสมุนไพร ร้อยละ 33.67 รองลงมาคือ การนวดเอาเส้นเอาเอ็น ร้อยละ 27.31 การใช้สมุนไพร ร้อยละ 25.36 การตอกเส้น ร้อยละ 9.27 และ การนวดบำบัดด้วยความร้อน (การย่าง) ร้อยละ 4.39

5.1.4.3 ผลการศึกษาพบว่า ข้อมูลด้านความพึงพอใจเกี่ยวกับกิจกรรมการดูแลบำบัดสุขภาพแบบล้านนา

ผู้ตอบแบบสอบถาม ให้ความสำคัญต่อลักษณะกิจกรรมการดูแลบำบัดสุขภาพแบบล้านนา ในระดับมากเรียงลำดับดังนี้ กิจกรรมการใช้สมุนไพร (ค่าเฉลี่ย 3.77) และการอบสมุนไพร (ค่าเฉลี่ย 3.53)

ผู้ตอบแบบสอบถาม ให้ความสำคัญต่อลักษณะกิจกรรมการดูแลบำบัดสุขภาพแบบล้านนา ในระดับปานกลางเรียงลำดับดังนี้ การนวดเอาเส้นเอาเอ็น (ค่าเฉลี่ย 3.2) และการตอกเส้น (ค่าเฉลี่ย 2.64)

ผู้ตอบแบบสอบถาม ให้ความสำคัญต่อลักษณะกิจกรรมการดูแลบำบัดสุขภาพแบบล้านนา ในระดับน้อยคือ การนวดบำบัดด้วยความร้อน (การย่าง) (ค่าเฉลี่ย 2.33)

5.1.4.4 ผลการศึกษาพบว่า ข้อมูลความพึงพอใจเกี่ยวกับที่ว่างทางกิจกรรมการดูแลบำบัดสุขภาพแบบล้านนา

ผู้ตอบแบบสอบถาม ให้ความสำคัญต่อกิจกรรมการดูแลบำบัดสุขภาพแบบล้านนาที่ว่างทางกายภาพของเรือนพื้นถิ่นล้านนา ในระดับมากเรียงลำดับดังนี้ กิจกรรมการนวดแบบย่ำขาง โดยใช้ที่ว่างบริเวณชาน (ที่โล่ง) (ค่าเฉลี่ย 3. 89) กิจกรรมการนวดแบบต่างๆ กับที่ว่างบริเวณเดิน (ค่าเฉลี่ย 3. 63) และกิจกรรมการอบสมุนไพรกับที่ว่างบริเวณใต้ถุนเรือน (ค่าเฉลี่ย 3. 55)

ผู้ตอบแบบสอบถาม ให้ความสำคัญต่อกิจกรรมการดูแลบำบัดสุขภาพแบบล้านนาที่ว่างทางกายภาพของเรือนพื้นถิ่นล้านนา ในระดับปานกลางคือ กิจกรรมการนวดแบบต่างๆกับที่ ว่างบริเวณห้องนอน (ค่าเฉลี่ย 3.3)

5.1.4.5 ผลการศึกษาพบว่า ข้อมูลความพึงพอใจเกี่ยวกับลักษณะสภาพแวดล้อมทางกายภาพของเรือนพื้นถิ่นล้านนา

ผู้ตอบแบบสอบถาม ให้ความสำคัญต่อลักษณะสภาพแวดล้อมทางกายภาพของเรือนพื้นถิ่นล้านนาประกอบด้วยกิจกรรมการดูแลบำบัดสุขภาพแบบล้านนา ในระดับมากเรียงลำดับดังนี้ สภาพแวดล้อมทางกายภาพของเรือนพื้นถิ่นเชียงใหม่ (ค่าเฉลี่ย 3.72) และสภาพแวดล้อมบริเวณชานของเรือนกับส่วนกิจกรรมการนวดแบบย่ำขาง (ค่าเฉลี่ย 3.59)

ผู้ตอบแบบสอบถาม ให้ความสำคัญต่อลักษณะสภาพแวดล้อมทางกายภาพของเรือนพื้นถิ่นล้านนาประกอบด้วยกิจกรรมการดูแลบำบัดสุขภาพแบบล้านนา ในระดับปานกลางเรียงลำดับดังนี้ สภาพแวดล้อมบริเวณห้องนอนของเรือนกับส่วนกิจกรรมการนวดเอาเส้นเอาเอ็น (ค่าเฉลี่ย 3.42) และสภาพแวดล้อมบริเวณใต้ถุนของเรือนกับส่วนกิจกรรมการอบสมุนไพร (ค่าเฉลี่ย 3.4)

5.2 ข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัย เรื่องการออกแบบล้านนาสถาปัตยกรรม โดยใช้สภาพแวดล้อมทางกายภาพของเรือนพื้นถิ่นเชียงใหม่ในครั้งนี้ พบปัญหา, อุปสรรค และข้อเสนอแนะ สำหรับการทําวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

5.2.1 การศึกษาเกี่ยวกับสถาปัตยกรรมด้านแหล่งข้อมูล อันได้แก่ หนังสือ บทความ รายงาน การวิจัย และเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ยังมีข้อมูลพื้นฐานประกอบการวิจัยอยู่น้อยมาก ด้วยการที่ความรู้พื้นฐานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกัสถาปัตยกรรม ในขณะนั้นยังเป็นศาสตร์แขนงหนึ่งที่ค่อนข้างใหม่ สำหรับด้านการวิจัย ทำให้การหาข้อมูลต่างๆ ในบทความวารสาร อาจยังไม่เพียงพอกับความ ต้องการ เพื่อการเปรียบเทียบความตรงของเนื้อหาและการนำไปใช้ในงานวิจัย ตลอดจนระยะเวลาการเก็บรวบรวมข้อมูลบางส่วน ใช้เวลามากเกินไป โดยข้อมูลเช่น หนังสือคู่มือผู้ดำเนินการสถาปัตยกรรมเพื่อสุขภาพ (กระทรวงสาธารณสุข, 2547) หรืองานวิจัยเรื่อง อัตลักษณ์ไทย

ล้านนา ผู้สืบทอดที่มีเอกลักษณ์ (กระทรวงสาธารณสุข, 2548) ที่ได้ในครั้งนี้อย่างใช้เวลาในการหาข้อมูลกว่า 2 ปี จึงสามารถที่จะเสนอโครงร่างวิทยานิพนธ์ได้ จากปัญหาดังกล่าวทำให้มีข้อเสนอแนะ 2 ประการ ประการแรกคือ การเลือกหัวข้อการวิจัยควรเลือกหัวข้อที่มีงานวิจัยที่ใกล้เคียงหรือมีผู้เคยทำการวิจัยมาก่อน และไม่เป็นหัวข้อที่ใหม่จนเกินไปสำหรับด้านงานวิจัย เพื่อที่จะได้มีข้อมูลบางส่วนนำไปใช้ประกอบการศึกษาได้ อีกทั้งเพื่อที่จะได้มีตัวอย่างกระบวนการทำวิจัยที่เป็นประโยชน์ในการทำวิจัยต่อไป ประการที่สองคือ ก่อนการเลือกหัวข้อการวิจัยควรทำการศึกษาค้นคว้าข้อมูลพื้นฐานที่สำคัญต่างๆ จากแหล่งข้อมูลให้แน่ชัดก่อนว่าเพียงพอกับความต้องการหรือไม่ จึงค่อยตัดสินใจเลือกหัวข้อและทำการเสนอโครงร่างวิทยานิพนธ์

5.2.2 การศึกษาการดูแลบำบัดสุขภาพแบบล้านนา พบปัญหาด้านแหล่งข้อมูล

ได้แก่ หนังสือ บทความ รายงานการวิจัยและเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ยังมีข้อมูลพื้นฐานประกอบการวิจัยอยู่น้อยมากเช่นกัน เนื่องจากอดีตที่ผ่านมา ยังขาดการบันทึกเอกสาร ตำรา มากเท่าที่ควร อีกทั้งในปัจจุบันยังขาดผู้ทำการศึกษาวิจัย, งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทำให้การหาข้อมูลต่างๆ ในบทบาททวนวรรณกรรม อาจยังไม่เพียงพอกับความต้องการ เพื่อการเปรียบเทียบความตรงของเนื้อหาและการนำไปใช้ในงานวิจัย ตลอดจนระยะเวลาการเก็บรวบรวมข้อมูลบางส่วนใช้เวลานานเกินไป โดยข้อมูลเช่น ตำราการแพทย์พื้นบ้านล้านนา (ยิ่งยง เทาประเสริฐ, 2547) ที่ได้ในครั้งนี้อย่างใช้เวลาในการหาข้อมูลกว่า 2 ปีเช่นกัน ตลอดจนการเก็บข้อมูลจากการสังเกตการดูแลบำบัดสุขภาพแบบล้านนา ที่ค่อนข้างกระจัดกระจาย ส่วนมากอยู่บริเวณชานเมืองเชียงใหม่ จึงทำให้ใช้ระยะเวลาการเก็บรวบรวมข้อมูลนาน และงบประมาณในการสังเกตค่อนข้างมาก จากปัญหาดังกล่าวทำให้มีข้อเสนอแนะ 2 ประการ ประการแรกคือ ควรมีการศึกษาข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับหัวข้อวิจัยนั้นๆ ก่อนตัดสินใจเลือกหัวข้อการวิจัย ประการที่สองคือ บางครั้งจำเป็นต้องศึกษากระบวนการทำวิจัย, การทำการเก็บข้อมูลให้ดีเสียก่อน ว่าตรงกับความต้องการในการทำวิจัยหรือไม่ เป็นต้นว่า การศึกษาการดูแลบำบัดสุขภาพแบบล้านนาในครั้งนี้อย่างนี้ ต้องทำการเก็บข้อมูลภาคสนาม ที่เกี่ยวกับกิจกรรมการดูแลบำบัดสุขภาพแบบล้านนาโดยการสังเกต ซึ่งเป็นขั้นตอนของการเก็บข้อมูลในด้านศาสตร์การแพทย์พื้นบ้าน ซึ่งการวิจัยค่อนข้างเอนเอียงไปกับทางพยาบาลศาสตร์หรือทางสังคมศาสตร์มากกว่าทางด้านสถาปัตยกรรม

5.2.3 การศึกษาสภาพแวดล้อมทางกายภาพของเรือนพื้นถิ่นเชียงใหม่ พบปัญหาด้านแหล่งข้อมูล

ได้แก่ หนังสือ บทความ รายงานการวิจัยและเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ยังมีข้อมูลพื้นฐานประกอบการวิจัยอยู่น้อยมากเช่นกัน ขาดผู้ทำการศึกษาค้นคว้าวิจัย โดยเฉพาะ “การศึกษาทางด้านสถาปัตยกรรมพื้นถิ่น” ซึ่งเป็นการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรือนพื้นถิ่น ยกตัวอย่างเช่น เรือนล้านนาไทย และประเพณีการปลูกเรือน(อนุวิทย์, นิวัฒน์, 2536), การศึกษารูปแบบและการใช้สอย

เรือนพินถิ่นในจังหวัดเชียงใหม่ (วิชชุดา, 2541) ก็ถือว่ามีข้อมูลค่อนข้างน้อยอยู่แล้ว สำหรับการศึกษเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางกายภาพของเรือนพินถิ่นที่ผ่านมานั้นปรากฏว่ายังไม่มี การศึกษาที่เกี่ยวกับทางด้านนี้เลย แต่เนื่องด้วยข้อจำกัดของการทำวิทยานิพนธ์ทั้งด้านเวลา การศึกษา, ขอบเขตการวิจัย จึงทำให้การศึกษารุ่นนี้ต้องจำกัดขอบเขตการศึกษาโดยแยกส่วน เฉพาะที่เกี่ยวกับ “สภาพแวดล้อมทางกายภาพเรือนพินถิ่นแทนการศึกษาเรือนพินถิ่น” จากเหตุผล ดังกล่าวจึงส่งผลให้การศึกษาและเก็บข้อมูลด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพของเรือนพินถิ่น เชียงใหม่ซึ่งมีอยู่กระจัดกระจายบริเวณชานเมืองเชียงใหม่ และยังมีสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ ตรงตามวัตถุประสงค์การศึกษาคงเหลืออยู่ให้ทำการศึกษาไม่มากนักทำให้การเก็บรวบรวมข้อมูล ในครั้งนี้ใช้เวลาการหาข้อมูลของเรือนพินถิ่นเพื่อศึกษาสภาพแวดล้อมทางกายภาพค่อนข้างมาก จากปัญหาดังกล่าวทำให้มีข้อเสนอแนะ 2 ประการ ประการแรกคือ ควรมีการศึกษาข้อมูลเบื้องต้น เกี่ยวกับหัวข้อวิจัยนั้นๆ ก่อนตัดสินใจเลือกหัวข้อการวิจัย ประการที่สองคือ เสนอให้มีการศึกษา เพิ่มเติมเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางกายภาพของเรือนพินถิ่นเชียงใหม่ เนื่องจากการศึกษาในครั้งนี้ ยังขาดการศึกษาทางด้านชาติพันธุ์ของเจ้าของซึ่งส่งผลต่อรูปแบบของเรือนพินถิ่นต่างๆ ตลอดจน ลักษณะทางกายภาพของเรือนทั้งภายในและภายนอกของเรือนพินถิ่น อีกทั้งควรน่าจะมีการศึกษา เพิ่มเติมเกี่ยวกับ “สภาพแวดล้อมทางกายภาพของเรือนพินถิ่นล้านนา” ทั้งทางด้านสถาปัตยกรรม และสภาพแวดล้อมทางกายภาพ เพื่อเป็นการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม สืบสาน สืบทอดให้กับชนรุ่น หลังได้ทำการศึกษาต่อไป

5.2.4 การออกแบบล้านนาสปา โดยใช้สภาพแวดล้อมทางกายภาพของเรือนพินถิ่น เชียงใหม่ ตามหัวข้อการวิจัยดังกล่าว เป็นการศึกษาในระดับวิทยานิพนธ์ ซึ่งมีข้อจำกัดด้านเวลาใน การศึกษาและงบประมาณเพื่อการทำวิจัย จึงทำให้การศึกษาในครั้งนี้อาจไม่ครอบคลุมเนื้อหาด้ว การออกแบบเท่าที่ควร อาทิเช่น ขาดการศึกษาเกี่ยวกับสปาประเภทต่างๆ อันได้แก่ Destination Spa, Day Spa, Medical Spa ฯลฯ ที่เป็นปัจจัยสำคัญทางการออกแบบสปาประเภทต่างๆ และ การศึกษาทางการออกแบบล้านนาสปาเชิงประยุกต์ การออกแบบล้านนาสปาตามลักษณะและ รูปแบบของอาคารประเภทต่างๆ เช่น ตึกแถว คอนโดมิเนียม หรืออาคารเพื่อการพาณิชย์อื่นๆ เป็นต้น จากปัญหาดังกล่าวทำให้มีข้อเสนอแนะ 3 ประการ ประการแรกคือ ศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับสปา ประเภทต่างๆ อันได้แก่ Destination Spa, Day Spa, Medical Spa ฯลฯ ที่เป็นปัจจัยสำคัญทางการ ออกแบบสปาประเภทต่างๆ ประการที่สองคือ ศึกษาเพิ่มเติมทางการออกแบบล้านนาสปา เชียงประยุกต์ เช่น การออกแบบล้านนาสปาตามลักษณะหรือรูปแบบของอาคารประเภทต่างๆ เช่น ตึกแถว คอนโดมิเนียม หรืออาคารเพื่อการพาณิชย์อื่นๆ และประการสุดท้าย คือควรมีการทดลอง

ก่อสร้างและจัดพื้นที่สภาพแวดล้อม ถ้านาสาปจริง เพื่อทดลอง และเก็บข้อมูลความพึงพอใจจากผู้ใช้

5.2.5 การเก็บแบบสอบถาม ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการสปา จังหวัดเชียงใหม่ เนื่องจากช่วงเวลาที่ทำการเก็บข้อมูลตรงกับช่วง “Low Season” พอดี และจากปัญหาเศรษฐกิจที่เกิดขึ้น ทำให้กลุ่มตัวอย่างสำหรับตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นกลุ่มผู้ใช้บริการสปา จังหวัดเชียงใหม่ ที่จะเข้าไปใช้บริการสปา มีจำนวนค่อนข้างน้อยลงกว่าปกติ พบปัญหาว่าบางแห่งก็ไม่รับแบบสอบถาม บางแห่งอ้างเหตุผลที่ว่า มีจำนวนผู้ให้บริการน้อย หรือผู้ให้บริการเป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวต่างชาติซึ่งไม่ตรงกับกลุ่มตัวอย่างการวิจัย อีกทั้งยังมีสปาบางแห่งปิดตัวไปก็มี จึงทำให้การเก็บข้อมูลแบบสอบถามเต็มไปด้วยความยุ่งยากและใช้เวลาค่อนข้างมาก ในการรวบรวมข้อมูลแบบสอบถาม เพื่อให้ครบตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ตั้งไว้ตั้งแต่ต้น ข้อเสนอแนะ คือการเก็บข้อมูลแบบสอบถาม ควรเลือกช่วงเวลาในการเก็บข้อมูลที่เหมาะสมกับช่วงเวลา การให้บริการของสถานบริการนั้นๆ และไม่ควรเลือกกลุ่มตัวอย่างการวิจัยที่อาจได้รับผลกระทบจากสถานะทางเศรษฐกิจ